

Newsletter środowiskowy

Wrzesień 2025 r. | www.skslegal.pl

Nowelizacja ustawy o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych – zmiany w systemie ETS

Rada Ministrów pracuje nad projektem nowelizacji ustawy o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych („**Ustawa ETS**”). Głównym celem projektu jest realizacja polityki unijnej „Fit for 55” i transpozycja do prawa krajowego szeregu dyrektyw unijnych (w szczególności Dyrektywy 2023/959¹ czy Dyrektywy 2023/958²).

Celem polityki unijnej „Fit for 55” jest przede wszystkim redukcja emisji CO₂ w Unii Europejskiej o co najmniej 55% do 2030 r. (w porównaniu z poziomami z 1990 r.) oraz osiągnięcie neutralności klimatycznej do 2050 roku. Środkami do osiągnięcia tych założeń ma być m.in. wzmocnienie i rozszerzenie systemu ETS oraz wprowadzenie systemu ETS 2.

Projekt nowelizacji jest obecnie rozpatrywany przez Komitet do Spraw Europejskich. Po przyjęciu projektu przez Radę Ministrów (co jest planowane na III kwartał 2025 r.), nowelizacja zostanie przekazana do dalszych prac w Sejmie.

Zmiany w funkcjonowaniu systemu ETS

Projekt wprowadza szereg zmian w zasadach funkcjonowania systemu ETS, które mają na celu jego uszczelnienie i pozyskanie finansowania dla prośrodowiskowych inwestycji.

Element systemu ETS	Zmiana
Przydział bezpłatnych uprawnień do emisji	1. Zmniejszenie przydziału bezpłatnych uprawnień do emisji dla określonych instalacji (np. instalacji objętych obowiązkiem przeprowadzenia audytu energetycznego lub wdrożenia certyfikowanego systemu zarządzania energią) o 20 %. 2. Możliwość ubiegania się przez instalacje ciepłownicze o przydział dodatkowych 30 % bezpłatnych uprawnień do emisji.
Przeznaczenie dochodów z aukcji uprawnień do emisji na cele klimatyczne	100 % dochodów z aukcji uprawnień do emisji będzie musiało zostać przeznaczone na określone cele klimatyczne. Do tej pory ustawa przewidywała obowiązek przeznaczania na te cele minimum 50 % tych dochodów.
Fundusz Modernizacyjny	W projekcie nowelizacji Ustawy ETS doprecyzowano katalog inwestycji, które mogą być finansowane w ramach obszarów priorytetowych, oraz dodano nowe rodzaje inwestycji, które mogą być wspierane ze środków Funduszu Modernizacyjnego.

¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/959 z dnia 10 maja 2023 r. zmieniająca dyrektywę 2003/87/WE ustanawiającą system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych w Unii oraz decyzję (UE) 2015/1814 w sprawie ustanowienia i funkcjonowania rezerwy stabilności rynkowej dla unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych.

² Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/958 z dnia 10 maja 2023 r. zmieniająca dyrektywę 2003/87/WE w odniesieniu do wkładu lotnictwa w unijny cel zmniejszenia emisji w całej gospodarce i odpowiedniego wdrożenia globalnego środka rynkowego.

Nowe zasady dla transportu lotniczego w systemie ETS i mechanizm CORSIA

Nowelizacja w zakresie transportu lotniczego przewiduje stopniowe ograniczanie bezpłatnego przydziału uprawnień do emisji na rzecz systemu aukcyjnego. Jednocześnie projekt ma wprowadzić regulacje umożliwiające przyznanie bezpłatnych uprawnień w związku ze stosowaniem tzw. kwalifikujących się paliw lotniczych (są to np. zaawansowane biopaliwa lotnicze czy wodór odnawialny dla lotnictwa). Rozwiązanie to ma stanowić wyjątek od zasady opisanej wcześniej (tj. prymatu systemu aukcyjnego) oraz zachętę do dekarbonizacji branży lotniczej.

Nowelizacja zawiera także przepisy, które przewidują udział unijnych przewoźników lotniczych w globalnym mechanizmie kompensacji emisji lotniczych CORSIA (opracowanego przez Organizację Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego – ICAO). Na operatorach statków powietrznych będą ciążyły obowiązki związane z kompensowaniem przekraczanych poziomów emisji (poziom bazowy) ustalonych przez Radę ICAO. Obowiązki te obejmują m.in. monitorowanie i raportowanie emisji z lotów realizowanych w ramach mechanizmu CORSIA, tj. lotów międzynarodowych, oraz umarzanie jednostek w liczbie odpowiadającej wielkości emisji przewyższającej poziom bazowy z lotów podlegających kompensacji.

Włączenie transportu morskiego do systemu ETS

Projekt przewiduje rozszerzenie systemu ETS o emisje pochodzące z kolejnego sektora – transportu morskiego. Dotychczas system obejmował jedynie emisje z określonych instalacji (np. z zakładów przemysłowych, elektrowni czy elektrociepłowni), a także z operacji lotniczych.

Zgodnie z nowelizacją obowiązek raportowania i rozliczania emisji w rejestrze Unii obejmie także duże przedsiębiorstwa żeglugowe. W ustawie znajdują się definicje takich pojęć jak „przedsiębiorstwo żeglugowe” czy „port zawinięcia”, które będą pośrednio wyznaczały zakres zastosowania nowych przepisów.

Włączenie transportu morskiego do systemu ETS spowoduje powstanie wielu obowiązków administracyjnych po stronie nowych uczestników tego systemu, w tym m.in.:

1. konieczność posiadania przez przedsiębiorstwa żeglugowe planu monitorowania wielkości emisji na poziomie każdego statku objętego systemem ETS;
2. obowiązek corocznego składania raportu dot. wielkości emisji za rok poprzedni;
3. obowiązek rozliczania wielkości emisji w rejestrze Unii.

Systemem ETS będą objęte rejsy:

1. statków o pojemności brutto 5.000 jednostek i większej w odniesieniu do emisji gazów cieplarnianych uwalnianych przez te statki w trakcie rejsów tych statków służących do transportu osób lub towarów do celów komercyjnych z ostatniego portu zawinięcia do portu zawinięcia podlegającego jurysdykcji państwa członkowskiego UE oraz rejsów z portu zawinięcia podlegającego jurysdykcji państwa członkowskiego do następnego portu zawinięcia, oraz
2. statków typu offshore³ o pojemności brutto 5.000 jednostek i większej w odniesieniu do emisji gazów cieplarnianych uwalnianych przez te statki w trakcie ich rejsów z ostatniego portu zawinięcia do portu zawinięcia podlegającego jurysdykcji państwa członkowskiego UE oraz rejsów z portu zawinięcia podlegającego jurysdykcji państwa członkowskiego do następnego portu zawinięcia, jak również w obrębie portów zawinięcia podlegających jurysdykcji państwa członkowskiego (obowiązek przesunięty do roku 2027).

Zmiany w zakresie stawek administracyjnych kar pieniężnych

Projekt zakłada uelastycznienie stawek administracyjnych kar pieniężnych za naruszenia przepisów związanych z systemem ETS, poprzez zastąpienie sztywno ustalonych wysokości kary, karą „widelkową” (uznaniową). Powyższe umożliwi organom kontrolnym uwzględnienie w wymiarze kary okoliczności naruszenia. Przykładowo, obecnie administracyjna kara pieniężna za eksploatację instalacji bez zezwolenia wynosi 50.000 zł, a zgodnie z nowymi przepisami ma wynosić od 10.000 zł do 50.000 zł.

³ Specjalistyczne jednostki pływające zaprojektowane do obsługi instalacji i operacji w sektorze morskim, służą najczęściej do przewożenia załogi, pasażerów, zaopatrzenia oraz specjalistycznego ładunku.

W czym możemy pomóc?

- Przygotowanie analizy projektowanych zmian i wpływu na przedsiębiorstwa podlegające obowiązkowi uczestnictwa w systemie.
- Doradztwo przy dostosowaniu działalności do zmian w systemie ETS.
- Reprezentowanie przedsiębiorców w postępowaniach w sprawie nałożenia administracyjnych kar pieniężnych za naruszenia przepisów związanych z systemem ETS.

Zapraszamy do kontaktu!

dr Łukasz Wyszomirski

Partner, adwokat

☎ +48 694 402 342

✉ lukasz.wyszomirski@skslegal.pl

Adrianna Nowińska

Prawnik, radca prawny

Członkini Zespołu ds. ESG

☎ +48 538 246 604

✉ adrianna.nowinska@skslegal.pl

Bartłomiej Małkiewicz

Prawnik

☎ +48 889 509 998

✉ bartlomiej.malkiewicz@skslegal.pl

Warszawa

Jasna 26, 00-054 Warszawa

T +48 22 608 70 00

F +48 22 608 70 70

E office@skslegal.pl

Katowice

Korfantego 138a, 40-156 Katowice

T +48 32 731 59 86

F +48 32 731 59 90

E office.katowice@skslegal.pl

Poznań

Mickiewicza 35, 60-837 Poznań

T +48 61 856 04 20

F +48 61 856 05 67

E office.poznan@skslegal.pl